Informačný list predmetu

Akademický rok 2026/2027

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FF UCM
Kód predmetu	KFIL/bcdOnt-J/22
Názov predmetu	ontológia
Rozsah	1P + 1S
Počet kreditov	5
Vyučujúci	prof. RNDr. Peter Sýkora, PhD. (prednášajúci), PhDr. Tomáš Károly, PhD. (prednášajúci)

Podmienky na absolvovanie predmetu

Ústna skúška.
Klasifikačný stupeň bude určený na základe stupnice (v %):
A (100 – 92), B (91 – 83), C (82 – 74), D (73 – 65), E (64 – 56), Fx (55 a menej).

Priebežné hodnotenie

Predmet nemá priebežné hodnotenie.

Záverečné hodnotenie

Ústna skúška.

Výsledky vzdelávania

Aktivita na hodinách, max. 30 bodov. Pozostáva z: aktívnej účasti, max. 15b. + kritická prezentácia (analyticko-interpretačná reflexia vybraného problému), max. 15b.
Záverečné hodnotenie: Vedomostný test, max. 70 bodov.
Výsledná známka sa vypočíta ako súčet bodov priebežného a záverečného hodnotenia.
Klasifikačný stupeň bude určený na základe stupnice (v %):
A (100 – 92), B (91 – 83), C (82 – 74), D (73 – 65), E (64 – 56), Fx (55 a menej).

Stručná osnova predmetu

1. Ontológia a jej predmet.
2. Problém univerzálií I. Metafyzický realizmus.
3. Problém univerzálií II. Nominalizmus.
4. Konkrétne jednotliviny. Substráty, vlastnosti, zhluky.
5. Propozície, fakty, stavy vecí, udalosti, esencie, nevyhnutné a kontingentné vlastnosti.
6. Sily a kauzalita I. Humovci, regularitné teórie kauzality.
7. Sily a kauzalita II. Empirické poznávanie síl, procesuálne teórie, dispozičné vlastnosti.
8. Filozofia času a priestoru I. Nereálnosť plynutia času a časopriestoru.
9. Filozofia času a priestoru II. Prezentizmus. Eternalizmus. Teórie blokov. Endurantizmus. Perdurantizmus.

Sylabus predmetu

1. Ontológia a jej predmet.
2. Problém univerzálií I. Metafyzický realizmus.
3. Problém univerzálií II. Nominalizmus.
4. Konkrétne jednotliviny. Substráty, vlastnosti, zhluky.
5. Propozície, fakty, stavy vecí, udalosti, esencie, nevyhnutné a kontingentné vlastnosti.
6. Sily a kauzalita I. Humovci, regularitné teórie kauzality.
7. Sily a kauzalita II. Empirické poznávanie síl, procesuálne teórie, dispozičné vlastnosti.
8. Filozofia času a priestoru I. Nereálnosť plynutia času a časopriestoru.
9. Filozofia času a priestoru II. Prezentizmus. Eternalizmus. Teórie blokov. Endurantizmus. Perdurantizmus.

Odporúčaná literatúra

RUSSELL, B. 1992. Problémy filozofie. Bratislava: Vyd. Pa K, kap. 8. a 9. ISBN 8085725002.
SÝKORA, P. 2008. Ontológia šera. Pusté Úľany: Schola philosophica, kap. 1. až 26. ISBN 97880969823-2-5.
SÝKORA, P. 2019. Aristotelova zmena paradigmy v ontológii. Filosofický časopis 67, 6: 861-876. ISSN 0015-1831.
DESCARTES, R. 2001. Meditace o první filosofii. Praha: OIKOYMENH, 127 s. ISBN 807298036X.
HUSSERL, E. 1972. Krize evropských věd a transcendentální fenomenologie. Praha: Academia, 587 s. ISBN 8020005617.
KANT, I. 1972. Prolegomena ke každé příští metafyzice, jež se bude moci stát vědou. Praha: Svoboda, 229 s. ISBN 8020503102.
KIRK, G. S., RAVEN, J. E., SCHOFIELD, M. 2004. Předsókratovští filosofové. Praha: OIKOYMENH, 664 s. ISBN 8072981102.
STRAWSON, P. 1997. Indivíduá. Bratislava: IRIS, 260 s. ISBN 808877859X.
LOUX, M. J., ZIMMERMAN, D. W. (eds.). 2005. The Oxford Handbook of Metaphysics. Malden: Oxford University Press. ISBN 9780199284221. ODORČÁK, J. 2020. Perzistencia a identita osoby. Ostium 16, 1: 1-11. ISSN 1339-942X.
LOUX, M. J. 1998. Metaphysics a contemporary introduction. New York : Routledge, 2006. 309 p.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu

slovenský

Poznámky

časová záťaž študenta: 150 hodín, z toho:
Prezenčné / Kombinované štúdium (P, S, C): 24 hodín
samoštúdium: 126 hodín